

Uchwała z dnia 6 lipca 2007 r., III CZP 61/07

Sędzia SN Iwona Koper (przewodniczący)

Sędzia SN Krzysztof Strzelczyk

Sędzia SN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Bogumiły S. przeciwko Gminie L. o ustalenie uprawnienia do lokalu socjalnego, po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 6 lipca 2007 r. zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Lublinie postanowieniem z dnia 20 marca 2007 r.:

"Czy dopuszczalne jest ponowne powództwo o ustalenie uprawnienia do lokalu socjalnego wytoczone na podstawie art. 35 ust. 2 i 4 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (jedn. tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm.) z powołaniem się na nową podstawę faktyczną w postaci nowego postępowania egzekucyjnego o opróżnienie lokalu mieszkalnego oraz w postaci nowych okoliczności związanych z sytuacją dłużnika wskazanych w art. 14 ust. 4 wskazanej ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku w sytuacji, w której sąd rozpoznał merytorycznie wyrokiem powództwo o ustalenie uprawnienia do lokalu socjalnego, wskazane w powołanych powyżej przepisach?"

podjął uchwałę:

Wydanie prawomocnego wyroku oddalającego powództwo z powodu wygaśnięcia roszczenia przewidzianego w art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego (jedn. tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 31 poz. 266 ze zm.) wyłącza dopuszczalność ponownego ustalenia tego uprawnienia w związku z wszczęciem egzekucji na podstawie tego samego tytułu wykonawczego, także jeżeli nastąpiła zmiana okoliczności faktycznych dotyczących sytuacji dłużnika, przewidzianych w art. 14 ust. 4 tej ustawy.

Uzasadnienie

Przedstawione pytanie prawne nasunęło się Sądowi Okręgowemu przy rozpatrywaniu zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w Lublinie o odrzuceniu pozwu powódki Bogumiły S., skierowanego przeciwko Gminie L. o ustalenie, że przysługuje jej uprawnienie do lokalu socjalnego. Było to powtórne powództwo wytoczone przez powódkę, której eksmisję z lokalu mieszkalnego nr 14 w L. przy ul. K. nr 5, z obowiązkiem jego oddania Spółdzielni Mieszkaniowej „C.” w L., orzekł Sąd Rejonowy w Lublinie wyrokiem zaocznym z dnia 14 października 1998 r. (w sprawie I C 1757/98).

Spółdzielnia w dniu 21 maja 2001 r. złożyła wniosek do komornika o wykonanie tego wyroku. Komornik, realizując obowiązek przewidziany w art. 35 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (jedn. tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm. – dalej: „u.o.p.l.”), zawiadomił Bogumiłę S. o możliwości wytoczenia powództwa o ustalenie uprawnienia do lokalu socjalnego i poinformował ją, że zgodnie z art. 35 ust. 2 uprawnienie to wygaśnie, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu sześciu miesięcy od otrzymania zawiadomienia.

Powódka wytoczyła powództwo skierowane przeciwko Gminie L., powołując się na zły stan zdrowia swój i męża oraz niskie dochody. Ponieważ jednak uchybiła prekluzyjnemu terminowi sześciu miesięcy, jej powództwo Sąd Rejonowy w Lublinie oddalił wyrokiem z dnia 21 maja 2003 r. Postępowanie egzekucyjne zakończyło się umorzeniem na podstawie art. 823 k.p.c. ze względu na to, że wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnych do jego dalszego prowadzenia.

W dniu 14 listopada 2005 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa „C.” w L. ponownie złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji w celu wykonanie wyroku eksmisyjnego przeciwko Bogumile S. Zawiadamiając dłużniczkę o wszczęciu egzekucji, komornik poinformował ją, podobnie jak przy wszczęciu poprzedniego postępowania, o prawie do wystąpienia z powództwem o ustalenie uprawnienia do lokalu socjalnego, terminie do dochodzenia tego roszczenia oraz skutkach uchybienia terminowi. Powódka zastosowała się do otrzymanego pouczenia i w terminie złożyła pozew przeciwko Gminie L.

Niewątpliwie jest, że Bogumiła S. poważnie choruje. Została uznana za osobę całkowicie niezdolną do pracy, o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, i otrzymuje rentę w wysokości 372,82 zł. Wraz z nią przy ul. K. mieszka jej mąż,

którym się opiekuje, ponieważ jest obłożnie chory. Mąż powódki pobiera rentę w kwocie 374,14 zł.

Sąd Rejonowy uznał, że na przeszkodzie rozpoznaniu zgłoszonego przez powódkę żądania stoi powaga rzeczy osądzonej. W niniejszej sprawie, podobnie jak w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Rejonowym w Lublinie w 2003 r., zakończonym prawomocnym wyrokiem, tożsame były strony, zgłoszone żądanie, jego podstawa prawna oraz wskazywane okoliczności faktyczne. Sąd Rejonowy stwierdził, że ponowne wszczęcie postępowania egzekucyjnego o wydanie lokalu nie powoduje nabycia przez powódkę kolejnego roszczenia określonego w art. 35 ust. 2 u.o.p.l. i możliwości ponownego wystąpienia z nim na drogę postępowania sądowego. Pouczenie udzielone przez komornika było błędne, ponieważ przysługujące powódce roszczenie wygasło, o czym Sąd Rejonowy rozstrzygnął prawomocnym wyrokiem z dnia 21 maja 2003 r.

W zażaleniu powódka domagała się uchylenia postanowienia odrzucającego jej pozew, powołując się na pouczenie udzielone przez komornika. Zdaniem powódki, nowe postępowanie egzekucyjne zrodziło nowe uprawnienia, a ponadto wystąpiły nowe okoliczności faktyczne, gdyż jej stan zdrowia pogorszył się.

Sąd Okręgowy, uzasadniając przedstawione zagadnienie prawne wskazał, że możliwe jest przyjęcie stanowiska, jakie zaprezentował Sąd Rejonowy, gdyż niewątpliwie strony w niniejszej sprawie oraz w sprawie wytoczonej przez powódkę w czasie trwania poprzednio prowadzonej przeciwko niej egzekucji są identyczne, podobnie jak zgłoszone żądanie i jego podstawa prawna. Podstawa faktyczna w obu sprawach również jest taka sama, powódka bowiem wówczas i obecnie powoływała się na swoją złą sytuację materialną oraz zły stan zdrowia i niepełnosprawność, kwalifikujące ją do uznania za niezdolną do pracy. Wszczęcie nowego postępowania egzekucyjnego nie może być poczytane za zmianę okoliczności faktycznych, ponieważ kwestia uprawnienia powódki do lokalu socjalnego została już prawomocnie przesądzona, wprowadzie na użytek innego postępowania egzekucyjnego, lecz prowadzonego na wniosek tego samego wierzyciela w celu wyegzekwowania tego samego obowiązku nałożonego tym samym tytułem wykonawczym.

Sąd Okręgowy zwrócił jednak uwagę, że możliwa jest również odmienna ocena, prowadząca do uznania, że niniejsza sprawa nie dotyczy roszczenia objętego powagą rzeczy osądzonej. Przywołując pogląd Sądu Najwyższego

wyrażony w wyroku z dnia 18 kwietnia 1980 r., IV CR 85/80 (OSNCP 1980, nr 11, poz. 214), stwierdził, że mimo identyczności stron i dochodzonego roszczenia stan rzeczy osądzonej nie występuje, jeżeli uległy zmianie okoliczności faktyczne będące podstawą prawomocnego rozstrzygnięcia, przy czym zmiana może dotyczyć jakiegokolwiek okoliczności, jeśli tylko ta właśnie okoliczność była przyczyną rozstrzygnięcia w pierwszej sprawie. (...)

Sąd Najwyższy zważył, co następuje: (...)

Po zakończeniu drugiej wojny światowej, mimo trudności z zapewnieniem społeczeństwu dostatecznej liczby mieszkań, obowiązywały przepisy zakazujące eksmisji bez wskazania innego lokalu, do którego osoba eksmitowana może się przenieść, niezależnie od przyczyn orzeczenia eksmisji. Opiekuńczy stosunek do eksmitowanych dłużników zmieniła radykalnie ustawa z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (jedn. tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 120, poz. 787 – dalej: "u.n.l."), która umożliwiła orzeczenie eksmisji bez przyznania mieszkania zastępczego (tzw. eksmisję „na bruk”). Artykuł 36 ust. 1 tej ustawy w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 grudnia 2001 r. upoważniał wprawdzie sąd do orzeczenia w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu o uprawnieniu najemcy do otrzymania lokalu socjalnego, nie przewidywał jednak konkretnych kategorii osób, którym przysługuje taka ochrona. Krytyka, z jaką spotkała się omawiana regulacja, doprowadziła do jej zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 15 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 122, poz. 1317). Znowelizowany art. 36, który wszedł w życie dnia 31 grudnia 2000 r., zobowiązywał sąd do orzekania w każdej sprawie eksmisyjnej o istnieniu albo o braku uprawnienia osoby eksmitowanej do lokalu socjalnego, a ponadto wymieniał kategorie osób, którym uprawnienie to przysługiwało ze względów humanitarnych. Takie uregulowanie okazało się jednak niedostateczne.

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2001 r., K 11/00 (OTK Zb.Urz. 2001, nr 3, poz. 54) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis zmieniający ustawę o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych w zakresie, w jakim umożliwia wszczęcie lub prowadzenie egzekucji wobec osób, o których mowa w art. 36 ust. 4 tej ustawy, a których eksmisję orzeczono przed wejściem w życie zmian, jest niezgodny z art. 30 i art. 71 ust. 1 Konstytucji. Ponadto w postanowieniu z dnia 4 kwietnia 2001 r., S 2/01 (OTK Zb.Urz. 2001, nr 3, poz. 58) Trybunał Konstytucyjny

zasygnalizował Sejmowi potrzebę rozszerzenia ochrony przewidzianej w art. 36 ust. 4 u.n.l. na lokatorów, co do których orzeczono eksmisję, a którzy – ze względu na podstawę prawną zajmowania lokalu – nie podlegają regulacji zawartej w ustawie o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych. Trybunał Konstytucyjny uznał, że poszanowanie godności ludzkiej wymaga, by w razie orzeczenia eksmisji udzielano ochrony, przynajmniej pewnym kategoriom podmiotów, ze względu na ich szczególną sytuację.

To zalecenie miała zrealizować obowiązująca ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, która weszła w życie dnia 10 lipca 2001 r. Uprawnienie do lokalu socjalnego i jego zakres normuje art. 14 tej ustawy; krąg osób, do których przepis ten ma zastosowanie, jest szerszy niż określony w art. 36 u.n.l. Przede wszystkim poszerzono zakres przedmiotowy, ze względu na treść art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.p.l. Ochronę rozciągnięto na wszystkie stosunki prawne, z których wynika prawo używania lokalu, a więc objęła ona także osoby zajmujące mieszkania spółdzielcze. W nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 281, poz. 2783) zasięg ten został ograniczony, jednak nie ma to wpływu na sytuację powódki.

Ponadto w art. 14 ust. 4 u.o.p.l., poza osobami uznawanymi za obligatoryjnie uprawnione do lokalu socjalnego przez dotychczasowe przepisy, wymieniono nowe ich grupy – obłożnie chorych, emerytów i rencistów spełniających kryteria do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej oraz bezrobotnych. Ponieważ jednak art. 14 miał zastosowanie na przyszłość, a zatem od dnia 10 lipca 2001 r., wskazaną przez Trybunał Konstytucyjny potrzebę zapewnienia stosownej ochrony również osobom eksmitowanym wcześniej realizować miał przepis przejściowy, tj. art. 35 u.o.p.l. Przepis ten w pierwotnym brzmieniu został jednak zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 2 października 2002 r. (OTK-A Zb.Urz. 2002, nr 5, poz. 62) w takim zakresie, w jakim wyłączał uprawnienie do lokalu socjalnego osób, o których mowa w art. 14 ust. 4 u.o.p.l., jeżeli zostały one objęte orzeczeniem sądowym nakazującym opróżnienie lokalu, wydanym w okresie od dnia 31 grudnia 2000 r. do dnia wejścia w życie ustawy o ochronie praw lokatorów, a orzeczenie nie zostało wykonane do tego dnia.

Po korekcie wprowadzonej ustawą z dnia 9 maja 2003 r. o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu

cywilnego (Dz.U. Nr 113, poz. 1069) uprawnienie do lokalu socjalnego przyznano wszystkim osobom, o których mowa w art. 14 ust. 4 u.o.p.l., jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy zostały objęte orzeczeniem sądowym, chociażby nieprawomocnym, nakazującym opróżnienie lokalu, lub ostateczną decyzją administracyjną, o której mowa w art. 34, a orzeczenie to lub decyzja nie zostały wykonane przed dniem wejścia w życie ustawy. Artykuł 35 u.o.p.l. – ustanawiając dla osób, których eksmisję orzeczono przed wejściem w życie tej ustawy, prawo do korzystania z ochrony analogicznej, jaka przysługuje tym, wobec których wyroki eksmisyjne zapadły już w czasie obowiązywania ustawy – jednocześnie określił granice tego prawa i tryb, w jakim może być realizowane. Było to konieczne, ponieważ stosowanie w tym zakresie reguł przewidzianych w art. 14 nie jest możliwe.

Artykuł 14 ust. 1 u.o.p.l. przewiduje obowiązek zamieszczenia rozstrzygnięcia o uprawnieniu do lokalu socjalnego w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu, a użyte sformułowania nie różnią się od brzmienia wcześniej obowiązującego, znowelizowanego art. 36 u.n.l. Z tego względu interpretując art. 14 ust. 1 można się odwołać do wykładni art. 36 ust. 1 u.n.l. dokonanej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2001 r., III CZP 8/01 (OSNC 2001, nr 10, poz. 146). Sąd Najwyższy rozstrzygając zagadnienie, czy możliwe jest dochodzenie tego uprawnienia odrębnie, jeżeli przesłanki uzasadniające przyznanie lokalu socjalnego powstały po wydaniu wyroku eksmisyjnego, wyraził pogląd, że o uprawnieniu najemcy do otrzymania takiego lokalu sąd może orzec tylko w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu. Nawiązując do wcześniejszego orzecznictwa (uchwały z dnia 15 marca 1995 r., III CZP 23/95, OSNC 1995, nr 7-8, poz. 105 i z dnia 8 grudnia 1995 r., III CZP 171/95, OSNC 1996, nr 5, poz. 64), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że art. 36 u.n.l. jest przepisem szczególnym, a jego wykładnia powinna być ścisła, wykluczająca interpretację zmierzającą do udzielenia ochrony prawnej poza wypadkami wyraźnie w ustawie przewidzianymi. Zasadę tę należy stosować także w wypadku orzekania o uprawnieniu do lokalu socjalnego pod rządami art. 14 u.o.p.l., a ponieważ art. 35 u.o.p.l. spełnia tę samą rolę, co art. 14 w odniesieniu do eksmisji już orzeczonych, nie może być wykładany według innych reguł.

Uprawnienia osób eksmitowanych, których dotyczy art. 35 ust. 1 u.o.p.l., powstały z chwilą wejścia w życie tej ustawy; mogą się one ubiegać o ustalenie tych uprawnień w drodze procesu do czasu ich wygaśnięcia. Chwilę, w której roszczenie

wygasza, wyznacza art. 35 ust. 2 zdanie drugie u.o.p.l. Określony w tym przepisie termin z jednej strony ma zapewnić ochronę osobie eksmitowanej, z drugiej natomiast jest wyrazem dążenia do zachowania sprawności postępowania egzekucyjnego. Artykuł 35 ust. 2 nawiązuje do ust. 4 tego przepisu, stwarzając czytelną konstrukcję sposobu realizacji ochrony należnej osobom wymagającym jej ze względów humanitarnych.

Po wszczęciu egzekucji na podstawie tytułu określonego w art. 35 ust. 1 u.o.p.l. organ prowadzący egzekucję ma obowiązek ustalić, czy osoby, których eksmisję ma przeprowadzić nie należą do kategorii osób wymienionych w art. 14 ust. 4 u.o.p.l., a jeśli stwierdzi taki stan, zobowiązany jest zawiadomić te osoby, że mogą wystąpić z powództwem o ustalenie uprawnienia do lokalu socjalnego w terminie sześciu miesięcy od otrzymania tego zawiadomienia. Jednocześnie zawiesza postępowanie egzekucyjne, o czym zawiadamia prokuratora. W ten sposób przepis ustanawia dodatkową gwarancję realizacji uprawnień, ze względu na przysługujące prokuratorowi na podstawie art. 55 k.p.c. prawo wytoczenia powództwa na rzecz takiej osoby.

Skutkiem nieskorzystania przez uprawnionego z przysługującego mu uprawnienia w wyznaczonym terminie jest wygaśnięcie tego uprawnienia. Zawarte w art. 35 ust. 1 i 2 normy dotyczące istnienia i wygaśnięcia uprawnienia do lokalu socjalnego mają charakter materialnoprawny, prawo, które wygasło nie podlega więc reaktywowaniu. Nie może też nastąpić przywrócenie terminu do jego realizacji.

Jeżeli zatem postępowanie egzekucyjne nie zakończy się wykonaniem orzeczenia, lecz – jak w rozpatrywanej sprawie – ulegnie umorzeniu, po czym zostanie wszczęte kolejne postępowanie w celu wykonania tego samego tytułu, dłużnik, który uzyskał w czasie wcześniej prowadzonej egzekucji orzeczenie przewidziane w art. 35 ust. 2 u.o.p.l., może skutecznie przedstawić to orzeczenie w nowym postępowaniu. Osoba, która w poprzednim postępowaniu, pomimo otrzymania zawiadomienia od organu egzekucyjnego, nie podjęła skutecznych kroków, by swoje uprawnienie potwierdzić orzeczeniem sądu (a więc wcale nie wystąpiła na drogę sądową, lub jak powódka – wytoczyła powództwo po wygaśnięciu roszczenia) i jej prawo wygasło, nie będzie natomiast mogła dochodzić tego uprawnienia po wszczęciu kolejnego postępowania egzekucyjnego, prowadzonego na podstawie tego samego tytułu wykonawczego.

Obowiązek zawiadomienia osoby eksmitowanej o przysługującym jej uprawnieniu przewidzianym w art. 35 ust. 1 u.o.p.l., realizowany przez organ egzekucyjny, nie jest czynnością egzekucyjną w rozumieniu art. 759 k.p.c. Jest obowiązkiem o charakterze informacyjnym, wynikającym ze szczególnego przepisu i rodzącym konkretne skutki w zakresie biegu terminu prekluzyjnego. Umorzenie postępowania egzekucyjnego nie powoduje zatem „uchylenia” tej czynności na podstawie art. 826 k.p.c. i nie pozbawia jej skutków.

Sąd Okręgowy podniósł, że art. 35 ust. 4 u.o.p.l. nie przewiduje możliwości odstąpienia przez organ egzekucyjny od obowiązku zawiadomienia osoby spełniającej wymogi art. 14 ust. 4 u.o.p.l. o możliwości wystąpienia ze stosownym powództwem. Z tego faktu wysnuł wniosek, że roszczenie przewidziane art. 35 ust. 1 i 2 połączone jest z postępowaniem wykonawczym w ten sposób, iż każdorazowe jego wszczęcie powoduje konieczność badania przesłanek wymienionych w art. 14 ust. 4 i otwiera nowy termin dla dochodzenia uprawnień do lokalu socjalnego. Stanowisko to nie jest trafne, gdyż art. 35 ust. 4 nakazuje organowi egzekucyjnemu zawiadomienie osoby określonej w tym przepisie, że może wystąpić z powództwem o ustalenie uprawnienia do lokalu socjalnego. Prawo to jednak musi istnieć obiektywnie, przepisy bowiem nie łączą jego powstania z działaniem organu egzekucyjnego; zakładają związek odwrotny – organ egzekucyjny zawiadamia o przysługującym prawie, zatem powinien to czynić jedynie w sytuacji, w której osoba zawiadamiana może wystąpić z powództwem. Jeśli uczynić tego nie może, komornik nie udziela takiego pouczenia.

W rezultacie należy uznać, że wynikające z art. 35 ust. 1 uprawnienie do lokalu socjalnego ma charakter „jednorazowy” w toku realizacji określonego tytułu wykonawczego. Nieskorzystanie z niego w wyznaczonym terminie powoduje jego wygaśnięcie i powstałe później nowe okoliczności dodatkowo uzasadniające uprawnienie do takiego lokalu nie powodują powstania „następnego” uprawnienia dla osoby eksmitowanej, podobnie jak nie może go spowodować udzielenie nieprawidłowej informacji o istnieniu tego uprawnienia przez organ egzekucyjny. Prawomocny wyrok orzekający o tym uprawnieniu ma powagę rzeczy osądzonej co do zawartego w nim rozstrzygnięcia niezależnie od zmiany na korzyść dłużnika okoliczności faktycznych i dalszego przebiegu postępowania egzekucyjnego, prowadzonego na podstawie tego samego tytułu wykonawczego.

Należy pamiętać, że brak uprawnień do lokalu socjalnego nie oznacza możliwości wykonania eksmisji „na bruk”. Nowelizacja art. 1046 k.p.c. przeprowadzona ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 172, poz. 1804) i mająca z mocy jej art. 7 zastosowanie do postępowań egzekucyjnych wszczętych od dnia jej wejścia w życie, tj. od dnia 5 lutego 2005 r., uzależniła wykonanie przez komornika obowiązku opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika na podstawie tytułu wykonawczego, z którego nie wynika prawo dłużnika do lokalu socjalnego lub zamiennego, od wskazania przez gminę ewentualnie wierzyciela pomieszczenia tymczasowego lub od znalezienia takiego pomieszczenia przez dłużnika (art. 1046 § 4 i 5 k.p.c.). Pomieszczenie tymczasowe musi nadawać się do zamieszkania, zapewniać co najmniej 5 m² powierzchni mieszkalnej na jedną osobę i znajdować się w tej samej miejscowości lub pobliskiej, jeżeli zamieszkanie w tej miejscowości nie pogorszy nadmiernie warunków życia osób przekwaterowywanych (art. 1046 § 6 k.p.c.). Nawet zatem utrata uprawnień do lokalu socjalnego nie pozbawia eksmitowanego dłużnika daleko idącej ochrony i nie stwarza obaw, że wykonanie eksmisji naruszy zasady humanitaryzmu.

Z tych względów Sąd Najwyższy rozstrzygnął zagadnienie prawne, jak w uchwale.